

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
MEDICAL CHAMBER OF SLOVENIA

Dunajska cesta 162, 1000 Ljubljana

✉ gp.zzs@zcs-mcs.si

📞 +386 (0) 1 30 72 100

014-110/2020-1

Ministrstvo za zdravje
Štefanova 5

1000 Ljubljana

Številka: 014-110/2020-1

Datum: 25. 10. 2020

ZADEVA: Izvajanje zdravstvenih storitev, vključitev koncesionarjev v delo javnih zdravstvenih zavodov in obveznosti koncesionarjev v razmerju do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Spoštovani,

Zdravniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) se je seznanila z Odredbo o začasnih ukrepih na področju organizacije zdravstvene dejavnosti zaradi zagotavljanja neodložljive zdravstvene obravnave pacientov (Uradni list RS, št. 154/20; v nadaljevanju: odredba). Zbornica je v zvezi z odredbo prejela številna vprašanja, ki se nanašajo predvsem na izvajanje zdravstvenih storitev, vključitev koncesionarjev v delo javnih zdravstvenih zavodov in obveznosti koncesionarjev v razmerju do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

1) Izvajanje zdravstvenih storitev

Zbornica je odredbo primerjala s prejšnjimi predpisi in ugotavlja, da je nejasna. Sprejeti ukrepi zaradi razglašene epidemije so podobni spomladanskim, toda v primerjavi s tistim obdobjem so precej manj jasno opredeljeni načini izvajanja zdravstvenih storitev in obravnav. V prvem odstavku 2. člena odredbe je določeno, da izvajalci zdravstvene dejavnosti prekinejo izvajanje vseh preventivnih zdravstvenih storitev, vključno z zdravstvenimi storitvami v centrih za krepitev zdravja, zdravstvenovzgojnih centrih in preventivnimi storitvami v ambulantah družinske medicine (referenčne ambulante). V drugem odstavku 2. člena pa so določene izjeme od prekinitve izvajanja preventivnih zdravstvenih storitev. V 3. členu odredba določa, da morajo izvajalci zdravstvene dejavnosti za namen zagotavljanja zmogljivosti (prvi odstavek 3. člena) prilagajati število specialističnih pregledov in prekiniti izvajanje operativnih posegov, razen tistih s stopnjo nujno in zelo hitro, onkoloških storitev ter obravnav nosečnic, porodnic in novorojencev.

Najpogostejša vprašanja članov se nanašajo na to, katere storitve je sedaj prepovedano izvajati, kajti Ministrstvo za zdravje RS je v sporočilu za javnost pojasnilo, da so prekinjene ne-nujne zdravstvene storitve, iz odredbe pa izhaja drugačna ureditev in sicer, da so prekinjene preventivne storitve. Prav tako se zastavlja vprašanje, v kakšnem obsegu so prekinjeni operativni posegi pri koncesionarjih, in sicer ali so posegi prekinjeni le toliko, kolikor se morajo vključevati v delo bolnišnic, ali v celoti. Ker drugi odstavek 3. člena govori o tem, da izvajalci zdravstvene dejavnosti za namen zagotavljanja bolnišničnih kapacitet prekinejo izvajanje operativnih posegov, se postavlja tudi vprašanje, koliko se ta zahteva nanaša na zasebnike brez koncesij, ki obveznosti vključevanja v zagotavljanje kapacitet (tretji odstavek 2. člena odredbe) nimajo. Nazadnje je potrebno ugotoviti tudi, da odredba v nobeni točki ne naslovi vprašanja, v kakšni meri in na kakšen način (če sploh) se omejuje izvajanje zobozdravstvene dejavnosti (kar presega splošno prekinitev izvajanja preventivnih storitev).

Zbornica meni, da je odredba zapisana preveč nedoločno, zaradi česar ni zagotovljena pravna varnost izvajalcev zdravstvene dejavnosti, ki so tako prepuščeni negotovosti. Namreč, s postavitvijo generalne klavzule v zadnji alineji drugega odstavka 2. člena odredbe (*»druge preventivne zdravstvene storitve, katerih opustitev bi lahko imela negativne posledice za zdravje pacienta«*), je puščen ogromen diskrecijski prostor za razlago. Akti, ki so veljali v času razglašene epidemije spomladi, so bolj določno opredelili, katere storitve se popolnoma prenehajo opravljati in katere ne.

Prav prvi odstavek 3. člena pušča odprto vprašanje, ali morajo zagotoviti kapacitete in prilagoditi svojo dejavnost skladno z drugim odstavkom 3. člena vsi izvajalci bolnišnične zdravstvene dejavnosti ali samo tisi, ki tudi sicer izvajajo zdravljenje bolnikov s COVID-19. Utemeljeno se namreč zastavlja vprašanje o smiselnosti ukrepa, ki bi zahteval prilagoditev na sprejem in obravnavo pacientov s COVID-19 pri tistih izvajalcih bolnišnične dejavnosti, ki niso predvideni za sprejem dotičnih pacientov.

Zbornica tako poziva Ministrstvo za zdravje RS, da odpravi navedene nejasnosti in nedvoumno določi zdravstvene storitve in dejavnosti, ki se smejo še vedno izvajati. Jasno naj določi tudi, kaj velja za dejavnost zobozdravstva.

2) Vključitev koncesionarjev v delo javnih zdravstvenih zavodov

Zbornica se je seznanila z nekaterimi pozivi, s katerimi javni zdravstveni zavodi pozivajo koncesionarje k vključitvi v delo pri njih. Kot pravno podlago za te pozive se navajata tretji odstavek 3. člena in tretji odstavek 4. člena odredbe. Tretji odstavek 3. člena določa, da se koncesionarji za namen zagotavljanja zadostnih zmogljivosti za pravočasno obravnavo pacientov, obolelih za COVID-19, v skladu z zakonom, ki ureja zdravniško službo, in zakonom, ki ureja zdravstveno dejavnost, vključujejo v delo izvajalcev zdravstvene dejavnosti, ki izvajajo bolnišnično zdravstveno dejavnost, v okviru dejavnosti in na območju katerega koncesionar opravlja koncesijsko dejavnost. Tretji odstavek 4. člena

določa, da določbe veljajo tudi za koncesionarje, ki se vključujejo v delo zdravstvenega doma, na območju katerega opravljajo koncesijsko dejavnost.

Zbornica uvodoma izpostavlja, da predvsem 3. člen ni ustrezna podlaga za tak ukrep, saj vzpostavlja zelo pavšalno in ne konkretizirano obveznost koncesionarjev, pri čemer taka obveznost (za razliko od koncesionarjev na primarni ravni) sploh ni urejena v obeh zakonih, skladno s katerima naj bi se ta ukrep izvršil. Pavšalni sklic odredbe na Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18 in 66/19; v nadaljevanju: ZZdrS) in Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19 in 82/20; v nadaljevanju: ZZDej) nikakor ni ustrezen in zadosten, saj navedena zakonska ureditev ureja zgolj obveznost koncesionarjev, da se vključijo v sistem izvajanja neprekinjenega zdravstvenega varstva na podlagi pogodbenega razmerja z izvajalcem neprekinjenega zdravstvenega varstva. Nobena od zakonskih podlag pa ne predvideva in ne ureja vključevanja v delo izvajalcev zdravstvene dejavnosti, ki izvajajo specialistično oz. bolnišnično zdravstveno dejavnost.

Odredba tako izvirno ureja obveznost koncesionarjev, pri čemer pa zbornica opozarja na njeno nedoločenost in nejasnost. Menimo, da smiselna uporaba oziroma posplošeno sklicevanje na področne zakone ni ustrezno ali zadostno. Ministrstvo za zdravje RS je zato dolžno natančno in predvidljivo določiti obveznosti koncesionarjev tako iz 3. kot iz 4. člena, in sicer predvsem v katero delo in pod kakšnimi pogoji so se dolžni vključevati pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti, ki izvajajo bolnišnično zdravstveno dejavnost ali primarno raven zdravstvene dejavnosti, upoštevajoč specifikke obeh dejavnosti.

Nedopustno je, da se v javnosti pojavljajo očitki o nepripravljenosti koncesionarjev, da bi pomagali pri obvladovanju epidemije in omilitvi posledic, ki jih ima epidemija na izvajanje zdravstvenih dejavnosti. Koncesionarji se zavedajo izzivov, s katerimi se javni zdravstveni zavodi soočajo v trenutni situaciji in so nedvomno pripravljeni zagotoviti svoje storitve, kadre in kapacitete, v kolikor je to potrebno. Izpostavljam tudi, da so koncesionarji že v času prve epidemije aktivno sodelovali pri reševanju organizacijskih in kadrovskih problemov, ki so se pojavili. Poudarjamo pa, da imajo koncesionarji, kot vsi drugi pravni subjekti v Republiki Sloveniji, pravico, da so njihove pravice in dolžnosti jasno in v naprej določene ter je spoštovano načelo pravne varnosti in zaupanja v pravo. Načelo pravne države namreč zahteva, da so predpisi jasni in določni, tako da je mogoče nedvomno ugotoviti vsebino in namen norme ter obveznosti ali pravice, ki iz nje izvirajo.

Upoštevajoč zgornja pojasnila pozivamo Ministrstvo za zdravje RS, da nemudoma ustrezno dopolni odredbo ali sprejme ustrezne predpise, ki bodo odpravili obstoječi nedopusten položaj in s katerimi se bo natančno uredil pravni položaj koncesionarjev v danih razmerah. Nadalje pozivamo Ministrstvo za zdravje RS, da nedvoumno uredi, kako

in pod kakšnimi pogoji se vključujejo koncesionarji v okviru bolnišnične in primarne zdravstvene dejavnosti ter kaj je pravna podlaga za vključevanje. Predlagamo, da se zagotovi pravna podlaga po vzoru 4. člena Odloka o začasni ukrepih na področju zdravstvene dejavnosti zaradi zajezitve in obvladovanja epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 40/20, 49/20 in 65/20), ki je določala obveznost sklenitve pogodbe s koncesionarji.

3) Obveznosti koncesionarjev v razmerju do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Članom zbornice se tudi zastavljajo vprašanja glede obveznosti koncesionarjev do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Namreč po odredbi izvajanje storitev ni v celoti ustavljeno (kar med drugim pomeni tudi obveznost zagotavljanje dosegljivosti v okviru ordinacijskega časa ambulant), poleg tega pa jim je naložena še nedefinirana obveznost vključevanje v delo javnih zavodov.

Zbornica zato pojasnjuje, da imajo koncesionarji svoje lastne pogodbene obveznosti do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki so jih dolžni izpolniti. Koncesionarji so tudi dolžni varovati pravice svojih pacientov in jim zagotoviti ustrezne in pravočasne zdravstvene storitve. Zato poudarjamo, da bi bilo potrebno naprej urediti, kako morebitno vključevanje koncesionarjev v delo pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti, ki izvajajo bolnišnično zdravstveno dejavnost, vpliva na navedene obveznosti.

Na podlagi vsega zgoraj navedenega Ministrstvo za zdravje RS pozivamo, da z jasnimi predpisi natančno in v naprej uredi pravice in obveznosti koncesionarjev ter tako odpravi negotovi položaj, v katerem se trenutno nahajajo koncesionarji in njihovi pacienti.

Prosimo, da se pri odgovoru na naš dopis sklicujete na številko tega dopisa.

S spoštovanjem,

dr. Zdenka Čebašek-Travnik, dr. med.
Predsednica

Vročiti (elektronsko):
Ministrstvo za zdravje, gp.mz@gov.si.